

FRÅN GF:s 50-ARSJUBILEUM

Symposium i Medborgarhuset, Stockholm den 17 september 1983.

Mötet öppnades med en välkomsthälsning av GF:s ordförande Erik Thorell.

Tema för symposiet var: Den försvunna släkten.

Förste talare var professor Egil Johansson, som talade om "Databasens service till svensk forskning idag och i framtiden".

Demografiska databasen startade 1973 och hör till Umeå universitet. Huvuduppgifter är att insamla, bearbeta och tillhandahålla historiska källmaterial. Bland dessa är kyrkböckerna från 1800-talet, särskilt husförhörslängderna, en viktig del för många olika slags forskning. För släktforskare betyder databasen inte så mycket ännu, då det bara finns 7 församlingar tillgängliga: Nederborneå med Haparanda, Svinggarn i Uppland, Trosa i Södermanland, Tuna i Medelpad, Gullholmen i Bohuslän, Locknevi i Småland och Fleninge i Skåne.

Om man vet namn och födelseår kan man få reda på föräldrar, syskon, vaccination, nattvardsgång, förhör, kunskaper, giftermål, barn och dödsorsak. Men det förutsätter att vederbörande inte flyttat. Då förloras kontakten.

Sundsvall, som omfattar ett 15-tal församlingar, beräknas bli färdigt 1985-86.

Linköping med omkringliggande församlingar blir klara under 90-talet.

Professor Johansson nämnde även SVAR i Ramsele under ledning av Thord Bylund. Där finns nu microkort färdiga för: Gotlands, Kronobergs, Kopparbergs och Västerbottens län.

Egil Johanssons dröm var att för 1800-talet få ett register ungefär som en telefonkatalog.

Andre talare var docent Ulf Beijbom. Han berättade om Emigrantinstitutet i Växjö, startat 1965 på initiativ av bl a Vilhelm Moberg. Denne har även donerat källmaterialet till sina böcker till institutets museum men var

för övrigt inte engagerad i museiverksamheten, vilket många tror. Det har t ex kommit brev till "The Moberg Museum" berättade docent Beijbom. På institutet finns även ett ljud- och bildbandsarkiv med intervjuer. I detta arkiv ingår t ex Sven Jerrings resa i svenskbygderna på 30-talet.

På institutet finns också olika register över emigranter. C:a 1 miljon manuellt förda kort.

Den första svenska församlingen i USA grundades 1849. Deras första kyrkböcker var handgjorda efter svenskt mönster.

Man beräknar att det nu finns ca 400 000 svenskfödda personer och c:a 1 miljon svenskättlingar i USA och Kanada.

I Göteborg finns skeppslistor, kronologiskt ordnade. De microfilmats nu. Många emigranter åkte med postångare till Hull i England. Därifrån med tåg till Liverpool och vidare med båt till Amerika. Men i England registrerade man inga emigranter. Ett litet antal reste till Amerika via Tyskland.

Ulf Beijbom framhöll även mormonerna och deras enastående verk i Salt Lake City. Han hoppades även på en databas i Växjö.

Talare nr 3 var professor Karl-Erik Johansson från USA.

Till den som söker efter amerikasläktingar gav han följande råd:

1/ Börja söka på det här sidan Atlanten. Fråga ut alla släktingar om vad de vet om den som utvandrade.

2/ Besök platsen där dom bodde. Det kan finnas någon som minns eller hört talas om dem.

I USA finns inte kyrkbokföring som i Sverige. Så finns t ex inga flyttningbetyg. Födslar registreras i resp stat, vigsellängder finns på län (county). Statlig folkräkning 1900 och därefter personregister. En folkräkning 1880 är bra men de tidigare ger inte så mycket. I dem står bara huvudmannen i familjen. Vet man var någon botten kan man skriva till countyt och begära uppgifter. I jordeböckerna anges köparna och varifrån dom kom. I dödböckerna är det lätt att hitta.

Mellan föredragen hade vi tillfälle att besöka utställningar och släktforsknings-

service.

På utställningen fanns både regionala och lokala föreningar representerade. Bl a hade Midälva ett bord där. Thord Bylund stod till förfogande för att svara på frågor om Norrlandssläkter (inkl Jämtland), men varför hade inte Jämtland ett eget bord?

Dansk, finsk och norsk genealogi deltog även i utställningen. En särskild minnespoststämpel fanns också.

Symposiets slutdebatt "Har svensk släktforskning någon framtid" leddes av kulturchefen på TV 2, Hans Furuhausen.

Inledare var riksarkivarien Sven Lundkvist, som inledde med att tala om plussidan. Där finns intresse, möjligheter, källmaterial, dator mm. På minussidan anfördes bl a svårigheterna att nå materialet, kortare öppettider, mindre personal med mindre kunskaper, enskilt material förstörs eller försvinner. Allt beroende på att pengar saknas.

Men han betonade "En individ utan rötter har ingen framtid".

Under debatten sades bl a följande:

GF:s styrelse har tillsatt en framtidsgrupp.

Krigsarkivet kommer att minska tiden för skriftliga svar och ev även ta betalt.

Stockholms stadsarkiv har inte fått fler tjänster och måste dra ner på brevsvar. Tar nu 60:- + porto/svar. Ev måste man även minska på öppethållandet men det är inte aktuellt det närmaste året.

Släktforskarna måste låta sig höras av politikerna.

Mer publicitet i press och radio.

Medlemsavgiften är för låg.

Biblioteken kan ta betalt för utlånat material.

Glöm inte de mindre arkiven.

Britt-Inger från Umeå ansåg att arkivfolket var för pessimistiska. Dom ska inte se allt i svart. Var lite mer offensiva.

På det svarade riksarkivarien att han själv begagnade alla till fällen att påverka de styrande men att han behövde släktforskarnas hjälp med detta.

Söndagen den 18 september var "Släktforskningen dag" på Skansen.

Dagen började kl 11 med högmässa i Seglora kyrka. Det blev en högmässa med psalmer och

melodier från 1819 års Wallinska psalmbok. Där fanns också åhörare i tidstypiska dräkter, utplacerade enligt 1800-talets regler. Tyvärr var det många som inte fick plats i kyrkan, som var fullsatt långt före kl 11.

I många va Skansens hus och gårdar satt släktforskare, som visade gårdsgenealogier och svarade på frågor om de som bott i gårdarna. I Novilla visades moderna hjälpmedel i släktforskningen, microfilm, microfiche och datorer.

Databaserna i Stockholm och Umeå/Haparanda samt SVAR i Ramsele presenterade sin verksamhet. Dessutom såldes litteratur mm med anknytning till släktforskning.

Dagen var vacker vilket gjorde att jubileumsfirandet var välbesökt.

Dagmar Odelhall

DEN NYA NAMNLAGEN

Den nya namn lagen och sekretessen på pastorsexpeditionerna var temat vid föreningens träff den 12 november. Kyrkobokföringsinspektören Mårten Lindblad redogjorde på ett mycket instruktivt sätt för vad den nya namn lagen innebär.

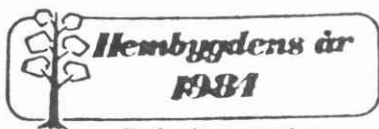
Gamla begrepp har försvunnit och ersatts av nya. Bl a har begreppet släktnamn ersatts med efternamn, vilket många beklagar. Dopnamn heter numera förnamn. De släkter som redan nu använder de gamla gårdsnamnen i sina familjenamn kan dock glädjas åt att gårdsnamnen får tas med då man flyttar från gården och att de blir ärftliga.

Den rätt generösa möjligheten att byta namn - både för- och efternamn - kan skapa en del problem för framtidens släktforskare. De blir kanske hänvisade till personnummersforskning.

Föredragshållaren avslutade med att i korthet redovisa vad den nu snart 4 år gamla sekretesslagen betyder för pastorsexpeditionernas möjligheter att låta släktforskare ta del av olika register. Det framgick tydligt att flertalet register på pastorsexpeditionerna kan innehålla sekretessbelagda uppgifter. Detta betyder i sin tur att endast behörig personal får handha dessa register. Möjligheterna för en släktforskare att själv få "bläddra" i registren är således begränsad.

Det 40-tal intresserade som samlats ställde många frågor - både under och efter föredraget. De fick också klara och entydiga svar på sina frågor.

Kjell Risberg

Hembygd ger trygghet

1984 proklamerar inom hembygdsrörelsen som Hembygdens År. Härigenom vill Riksförbundet för hembygdsvård lyfta fram hembygdsfrågorna och göra hembygdsrörelsen ännu mera känd. Den svenska hembygdsrörelsen omfattar idag 410 000 medlemmar, som är med i 1.637 hembygdsföreningar organiserade i 25 hembygdsförbund. Extra mycket energi kommer att läggas ner i länets hembygdsföreningar att få fler människor intresserade och engagerade.

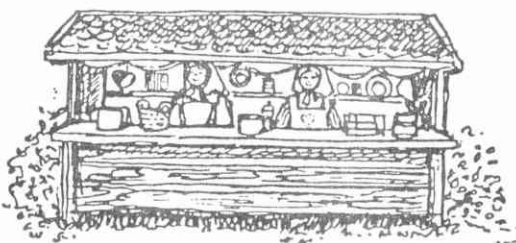
Som ett led i arrangemangen för Hembygdens År kommer en budkavle att gå inom länet mellan dess hembygdsföreningar med ett budskap om hembygdsrörelsen. Budkavlen kommer att värdigt föras genom länet på ett sådant sätt, att den kommer att väcka uppmärksamhet och bli intressant för massmedia att följa. Arrangemang kommer att ordnas kring budkavlen.

Budkavlen kommer att starta på en historisk plats på Valborgsmässoaftonen och föras i mål på Skansen söndagen den 26 augusti i Stockholm. Hembygdens Dag kommer där att firas med Sveriges största dräktparad, folkdans, spel och hantverksaktiviteter representativa för vårt län.

Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtland och Härjedalen, har tilldelats Älvrosgården på Skansen. Där kommer demonstration av hantverk och bokutställningar om hembygdsföreningarnas verksamhet att äga rum 24 - 26 augusti. Alsenringen och hantverkare från olika delar av vårt län kommer att demonstrera jämtländska hantverk. På Skansenscenen kommer sannolikt Lapp Nils spelet att uppföras.

Mängder med aktiviteter kommer att föregå Skansendagen såsom skrivarkvällar ute i hembygdsföreningarna till svenskättlingar i USA och Kanada. För alla, som kommer hem till Jämtland och Härjedalen under 1984, kommer det att bli mängder med frågor om anor och andra uppgifter om var förfäderna bodde, som vi inom genealogiska föreningen kan stå till tjänst med.

En affischutställning ges ut av Riksförbundet för hembygdsvård. Den kan köpas av hembygdsföreningarna. Denna utställning kommer att finnas på många platser här i länet, bl.a. i bankfönster. Även vid dessa bör vi genealoger finnas med. En medlemsnål har framtagits liksom dekalmer om Hembygdens År.

SSg

FRÅN DET STORA LANDET I VÄSTER

kom en intressant släktbok i höst, som bör intressera ei bara jämtlänningar utan även släktforskare i Medelpad, Hälsingland och Dalarna. Boken heter Historia om svenskarna, som bosatte sig i Clay County i Syd Dakota.

Boken innehåller utförliga biografier om de utvandrade och är utgiven av August Peterson. Priset är 10\$ och kan beställas från Ronald A. Johnson, Box 69, Route 1, Centerville, South Dakota 57014, USA.

Ron har arbetat på Sparbanken i Östersund, så han kan svenska.

SSg

+ + + + + + + + + + +

FARFARS SYSKON I AMERIKA...

Min farfar föddes 1856 i TavelSJö, den kanske äldsta delen av Umeå socken. Som pojke hörde jag honom berätta om sin barndoms upplevelser tillsammans med sina syskon. Farfars okända bröder fick ett skimmer av spänning och fantasi, mer lockande än något annat, mer än sagor och spökhistorier eller berättelser om fjärran länder.

Farfars bröder och en syster hade farit till Nord-Amerika 1872 och åren därefter. Deras öden var okända. Hade de söner och döttrar? Barnbarn? Var bodde de i så fall? Hur skulle jag få reda på något om dem? Hur gör släktforskarna??

Jag anmälde mig till en kurs, ledd av vår ordförande Birgit Wikström. Det blev en fin genomgång av vad som finns i vår svenska kyrkbokföring och i våra arkiv. Var man kan söka och hur. Läsövningarna i gammal text blev för mig en nyttig repetition. Gruppen var blandad - typiskt jämtländskt trevlig, med släkter ofta långt bort i den dansk-norska tiden. Några hade släktingar i söder och öster. Besöken på landsarkiven i Östersund och Härnösand och på pastorsexpeditionerna var minst sagt givande.

Många hade liksom jag okända amerikasläktingar.

Kyrkböckerna gav mig årtalen för farfars syskons flyttningar. Emigrantinstitutet i Växjö lämnade uppgift om någras avresor från Göteborg. Mormonerna kontaktades men kunde inget göra utan något slags Amerikaadress. Mina släktingar i Sverige utfrågades i tur och ordning. Deras adresser fick jag ofta med ledning av uppgifter i kyrkböckerna. Det är otroligt vad pastorsexpeditionerna kan ge svar på om man ställer frågorna rätt och har tålamod.

Så - NAPP. Ett kusinbarn hade kvar ett brev från sin moster, som i sin tur fått brevet från Kanada. Jag skrev till Kanadaadressen, som var farfars systerdotters (fars kusin).

Hon var nu 87 år och svarade med ett långt brev, där hon berättade om sig och sin dotters familj i Kanada och om de tre kusiner, som bodde i Minnesota, USA.

Jag tror att denna berättelse, i och för sig ganska vanlig, ändå är rätt typisk för en medelsvår efterforskning av okända amerikasläktingar. Utöver svar på mina inledande frågor fick jag veta mycket om okända släktingar i många led och på många platser i vårt avlånga land.

Cessutom lärde jag känna en hembygd forskande släkting - men det är en annan historia.

John Forsberg

... OCH SVENSKAMERIKANER PÅ JAKT
EFTER SINA RÖTTER ...

Det kom ett brev i juli från en svensk-amerikan vid namn Richard W. Helgerson. Hans hustru Jeanette uppgavs härstamma från Fäviken i Kall. Deras enda ledtråd var namnet Halfvar Hanson Malberg, föd 24 Dec. 1805. Sonen Erik hade utvandrat till Amerika.

En dags besök på Landsarkivet resulterade i tre generationer ättlingar. Ett antal telefonsamtal till personer med namnet Malberg i Östersund gav mängder med upplysningar, men ingen kände sig direkt härstamma från den gren, som hade utvandrat. Oskar Löding i Kall kontaktades. I hans bok och Ullbergs böcker fanns små korn. Ett mönster började framträda. Ett brev med upplysningar och ett välkommen till Jämtland gick över Atlanten.

Andra veckan i september anlände familjen till Östersund. Första dagen blev det besök på Länsmuséet och Landsarkivet, det senare så intressant, att lunchen glömdes bort. Kvällen avslutades med besök ute i Fåker och i Hackås. Här började en telefonkedja till Angermanland på jakt efter ytterligare Malbergare.

Besöket på Landsarkivet med dess hjälpsamma personal resulterade i ytterligare några släktled och ett nytt spår. Måkan till Erik, som hade utvandrat visade sig också komma från Kall. Lördagen blev en heldag med besök hos Malbergare i Östersund, Ås och Hvassnäs i Kall. I Kall väntade Oskar Löding, som kunde berätta och visa var förfäderna bott i Fäviken och var de hade arbetat i Huså. Det blev en gripande tur till de gamla, nu nästan igenvuxna platserna med fallfärdiga torp. Kalls kyrka besöktes. Gravstenar studerades. Den nya grenen från Bratteggen härrörde från Christina Landberg, dotter till Erik Landberg, född 1819. Om Dusom läser dessa rader har anknytning till Erik, var vänlig kontakta Jeanette Mahlberg Helgerson, 14901 Montevideo Rd, Poolesville, MD. Hon vill så gärna få kontakt med sina släktingar från Kall. SSg

INTRESSANTA NORSKA BÖCKER

Steinkjers Bokhandel, som är mycket välso-
terad på hembygds litteratur, har också
en hel del böcker med norska anor. Där
hittade jag bl.a. två jordeböcker ny-
utkomna. Böckerna är utgivna av Sam-
nemda för Lokalhistorisk granskning i
Nidaros Bispedöme.

Nr 9 Stjördal och Werdal Jordebog

Nr 10 Inderöens Jordebog

Ivar Sjaastad har gett ut en slektshi-
storia under titeln: Ein inntröndergard.
Med minne frå tidi 1905-1945.

Kjell Saxvik: Handel og handelsmen i
gamle Steinkjer.

I den rikhaltiga bokhandeln finns också
Jon Leirfalls tre böcker om Stjördals-
bygden i skinnband till det fantastiskt
låga priset 60:-/st. FYND!

SSg

+ + + + + + + + + + + +

GÖSSLINGANOR?

Tillhör Du dem, som härstammar från fält-
väbeln och länsmannen Anders Gösling i
Ragunda, född 1721, begravd i Håsjö 24 ju-
ni 1798?

Farfadern var magister Henrik Giösling,
student i Åbo och prost i Lapträsk i
Finland 1707, död 1729.

Henrik var gift med företrädares dot-
ter Kristina Gudseuns, Lapträsk. Ytter-
ligare några generationer Gudseus kan
Du hitta inom släkten, som ursprungligen
kom från Småland.

SSg

VEM KAN HJÄLPA mig att hitta förfäderna
till Petter Rahsevill?

Petter var fältväbel, bosatt på bostället
i Forsta, Lockne, senare på bostället i
Hälle, Brunflo. Han dog i Bodsjö 14/2
1720, 61 år och 6 månader gammal.

Han är begravd i Bodsjö kyrka mitt för
kyrkdörren. Rahsevill var gift med Karin
Stensdotter och bördig av den högadliga
polska släkten Rahsevill och talade själv
tyska. Han läste sin bibel på tyska varje
dag.

SSg

+ + + + + + + + + + + +

GLÖM EJ BORT

att i våra sockenkrönikor finns mängder
med släkthistoria. Brunflobygden har un-
der flera år haft utomordentliga artiklar
om släkter i Marieby.

Brunflobygden, årgång 35, 1983, presenterar
Öd bys historia med släkttabeller under
fyra sekler.

Brunflobygden

Årgång 4 1948: Lundkälens historia

8 1952: Solbergs historia

31 1979: Överbys historia

33 1981: Bye under 300 år

34 1982: Nils Magnus Åkerström

SSg

LÖSNING TILL LÄSÖVNING

Den här lösningen föreslår vi till läsövn-
ingen i förra numret av medlemsbladet:

Kyrkjuräkningarna, som ifrån år 1750 exclu-
siwe til och med 1756 äro upprättade i
förra kyrkoräkenskapsboken, woro nu till-
följe af Herr Biskopens förordnande i 15.§.
wisit. Class 1757 på Församlingens anmodan,
af underteknad Nådårs Prädikant i annat och
redigt skick satta, så att hwad särskilda
räkningar tilförene af Kyrkones inkomster
och utgifter blifwit inblandadt, nu är be-
hörigen urskildt och på sina rätta ställen
infördt, samt hwarje års räkning ricktigt
salderad och Saldo i nästa års räkning up-
tagit.

Therwid äro the förra räkenskaperna åbero-
pade och nyttjade såsom grund i alla the
inkomster och utgifter, som af Församlingen
godkände blifwit såwäl på socknestämmorna,
som igenom the ras fullmächtige Erics
Olofsson i Rise, och Jon Olofsson i Bång-
åsen, hwilken, wid bemälte räkenskapers i
ordning bringande woro tilstädes, at sina
påminnelser gjöra. Wid the öfriga utgifts
Påster äro så många werificationer, som
møjeligt warit at få, åberopade och bi-
lagde.

LÖSNING TILL KORSORDET

Vågrätt

Lodrätt

1 Intaga	1 Ibidem
6 Burra	2 Nu
8 Oklar	3 Trogen
10 Gilla	4 Arkiv
11 Elevrum	5 Gallrar
13 Min	7 Krama
14 Ana	9 Alun
15 Är	12 Lie

"JULSEDER I JÄMTLAND OCH HÄRJEDALEN" blir temat för vårt sista möte för året. Vi träffas på Läns museet den 10 december kl 13 där Karin Nilson tar emot.

Efter hennes föredrag dricker vi kaffe (te) och äter en smörgås på restaurang Hov. Pris 20-25:-. Anmälan till Arne Åkerblom på tel 063-10 84 85 (Landsarkivet) eller till någon annan i styrelsen. Anmälan senast den 8 dec.

LÄSHÖRNA

Landsarkivet har varit vänligt nog att ställa en bokhylla till föreningens förfogande. Den står i det s k lunchrummet.

I denna hylla förvaras en del av föreningens genealogiska litteratur. Där finns också medlemsblad och forskarförteckningar från andra släktforskarföreningar. Mycket saknas ännu men styrelsen gör vad den kan för att komplettera.

Vi skall göra ett försök att förvara materialet så här öppet. Låt oss hoppas att det inte försvinner.

OM EKONOMIN

Vid årsmötet 1983 beslöts att höja årsavgiften till 30 kronor/år (20 kronor för de som också är medlemmar i Genealogiska Föreningen).

Årsavgiften är således fortfarande mycket blygsam och täcker inte på långa vägar våra utgifter. Vi måste alltså skaffa pengar även på annat sätt.

Vi har valt att försöka ordna små lotterier vid våra möten. För att behållningen av dessa lotterier skall bli så bra som möjligt försöker vi att "tigga" ihop vinsterna. Har du någonting du vill skänka som vinst i något lotteri - hör av dig till någon i styrelsen. Alla bidrag mottages med tacksamhet. Alla vinster skall inte vara högvinster.

Med detta medlemsblad följer ett inbetalningskort för årsavgiften. Använd det - NU.

VÅRENS PROGRAM

Styrelsen har skissat följande preliminära program för våren 1984:

4 februari. "Ett människoöde ur min forskning". Några medlemmar berättar kortfattat. Tid: Kl 13. Plats: Landsarkivet.

25 mars. Gränsträff med Midälva Genealogiska Förening. Plats: Östersund. Programmet blir omväxlande, med meverkan från de båda föreningarna. Mer i nästa JLS-nytt.

7 april. Årsmöte.

20 maj. Vårutflykten.

Härutöver planeras en släktforskarträff i någon kommun utanför Östersund. Om intresse finns kan det också bli aktuellt med en resa till SVAR i Ramsele.

NYA MEDLEMMAR

Birgitta Engnér, Stenstigen 7, 830 05 Järpen
Ulla Eriksson, V Kungsvägen 13, 840 60 Bräcke

Inger Jonasson, Roddarvägen 14 c, 831 52 Östersund

Marian Jonsson, Vipvägen 10, 831 62 Östersund

Torsten Jonsson, Hårsta 10 61, 830 43 Ås

Kerstin Larsson, S Gränsgatan 38 A, 831 35 Östersund

Nils Månthén, Åhn, 840 60 Bräcke

David Nilsson, Häggenås 31 51, 830 30 Lit

Ellen Salomonsson, Silje 1675, 830 40 Krok

Signe Strömberg, Odensalagatan 32, 831 45 Östersund

Kerstin Wikström, Slagsån 1144, 830 05 Järpen

NYA ADRESSER

Tore Grönlund, Domarvägen 23, 830 43 Ås

Kerstin Landhem, Hallvägen 5, 840 73 Bispgården

Birgit Linderström, Box 50, 830 22 Fåker

Naima Persson, Thoméegränd 22 B, 831 35 Östersund